

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

14 листопада 2024 року

Київ
Видавництво Ліра-К
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність
їх автори.*

УДК 37.09

Список використаних джерел

1. Зацна Гоголь Т. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу: монографія / Т. А. Гоголь. – Чернігів : Видавець Лозовий В.М., 2014. – 384 с.
2. Неизвестна О.В., Григорук А.А., Литвин Л.М. Сучасні інструменти підтримки фінансової стійкості України в умовах воєнного стану // Економіка та суспільство. 2022. № 39.
3. Світлана Джерелейко. Інструментарій покращення фінансових результатів у системі зміцнення економічної безпеки підприємства Науковий журнал. //Світлана ДЖЕРЕЛЕЙКО//Вісник Хмельницького національного -університету. Економічні науки. 2022, № 6 Том 1. – С. 384.

УДК 796.01

Озерова Ольга Анатоліївна,

доцент кафедри фізичного виховання і спорту

Київського національного університету

будівництва та архітектури;

Дашко Олександр Вікторович,

здобувач вищої освіти навчальної групи ФВСм-24

Київського національного університету

будівництва та архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ СПОРТСМЕНІВ ПАРАЛІМПІЙЦІВ

На сьогодні паролімпійський спорт став важливою частиною суспільства, оскільки він сприяє соціалізації людей з інвалідністю. Участь у змаганнях допомагає спортсменам не тільки підвищити фізичну форму, але й розвивати почуття власної гідності, впевненості у собі та формувати позитивну самооцінку [1]. Емоційна сфера відіграє критичну роль у досягненні успіху в спортивних змаганнях. Паралімпійці, як і всі спортсмени, стикаються з високими емоційними навантаженнями під час тренувань і змагань. Вивчення їхніх емоційних реакцій та особливостей дозволяє розробити ефективні психологічні методи підтримки, що допомагають спортсменам управляти стресом, тривогою та іншими емоційними станами. Це, в свою чергу, може суттєво вплинути на їхні результати та загальне самопочуття. Крім того, підвищена увага до емоційної сфери паролімпійців сприяє розвитку тренерських стратегій, які враховують індивідуальні потреби кожного спортсмена. Розуміння емоційних особливостей допомагає тренерам

створювати більш комфортну та підтримуючу атмосферу, що може позитивно позначитися на результатах [2].

Тренування спортсменів з інвалідністю, як новачків, так і досвідчених паралімпійців та дефлімпійців, вимагає особливого, обережного індивідуального підходу до підвищення як фізичного, так і психоемоційного навантаження. Необхідно враховувати, що ці спортсмени стикаються з більшою кількістю стресових ситуацій та психоемоційним напруженням у порівнянні зі здоровими, тому їм потрібна додаткова психологічна підтримка. Важка хвороба або травма, що призвели до інвалідності, впливають на різні аспекти психіки, викликаючи не лише стрес, а й відчай, страх за майбутнє та інші негативні емоції, що можуть погіршувати особистісні якості. Дослідники вважають, що основними причинами змін в особистості та погіршення соціальної адаптації є не лише фізичні uszkodження, а й порушення глибоких, підсвідомих механізмів психологічного захисту. Це, у свою чергу, може ускладнити нормальні міжособистісні, професійні та інші взаємовідносини, а також вплинути на соціальну функціональність [2].

Паралімпійський спорт є ефективним засобом оптимізації фізичного, психічного та морального стану людей з інвалідністю. Досягнення спортсменів з фізичними вадами, їхня надзвичайна сила духу та воля до перемог мають історичне і виховне значення, спонукають до подальшого підвищення престижу, популярності та розвитку спорту. Зняття спортом дають можливість забезпечити ефективне функціонування спортсменів із порушеннями психофізичного розвитку як суб'єктів діяльності не тільки в «Інваспорті», а й у сферах особистого та громадського життя [3].

Дослідження особливостей емоційної сфери спортсменів-паралімпійців підкреслює важливість комплексного підходу до їхнього розвитку та підтримки [1]. По-перше, емоційний стан спортсменів із інвалідністю має критичне значення для досягнення високих результатів у спорті. Участь у змаганнях сприяє формуванню впевненості у собі, покращенню самооцінки та розвитку соціальних навичок, що є важливими для інтеграції в суспільство.

По-друге, тренування спортсменів з інвалідністю вимагає особливого підходу, що враховує їхні психологічні потреби. З огляду на вищий рівень стресу та психоемоційного напруження, важливо забезпечити адекватну психологічну підтримку, яка допоможе спортсменам ефективно управляти своїми емоціями, тривогою та страхами.

По-третє, розуміння емоційної сфери паралімпійців дозволяє тренерам та спеціалістам розробити індивідуальні тренерські стратегії, які сприяють

створенню комфортної та підтримуючої атмосфери під час тренувань і змагань. Це, в свою чергу, позитивно вплине на спортивні результати та загальне самопочуття спортсменів.

По-четверте, підвищена увага до емоційних аспектів паралімпійського спорту сприяє формуванню більш інклюзивного суспільства, яке визнає досягнення людей з інвалідністю. Це підкреслює важливість інтеграції психологічних досліджень у спортивну практику, що має на меті не лише підвищення спортивних показників, але й забезпечення емоційного добробуту спортсменів.

Загалом, результати досліджень вказують на необхідність комплексного підходу до тренувань паралімпійців, який враховує як фізичні, так і психоемоційні аспекти, що сприятиме їхньому успішному розвитку та інтеграції в суспільство [3].

Список використаних джерел

1. Бойко Г.М. Психолого-педагогічний супровід спортивної діяльності плавців із порушеннями психо-фізичного розвитку в паралімпійському спорті: монографія / Г.М. Бойко. – Полтава: ТОВ АСМІ, 2012. – 360 с.
2. Луковська О., Бурдаєв К., Шевяков О., Кудрявцева В., Петречук Л. Сучасні підходи щодо психологічного забезпечення тренувального процесу спортсменів з інвалідністю. Спортивний вісник Придніпров'я. 2022. № 1. С. 180-190.
3. Шамич О. М. Психологічні основи самореалізації паралімпійців : монографія. К.: Талком, 2019. 309 с.
4. Шамич О.М. Пілатес як засіб фізичного вдосконалення студентів спеціальної медичної групи / О.М. Шамич, О.А. Озерова/ Навчальний посібник –К. : КНУБА, 2021. – 118 с. <https://repository.knuba.edu.ua/items/c7450050-2063-489a-b090-b01e736fa823>
5. Шамич О.М. Фізична культура і спорт як основа здоров'я і благополуччя особистості: навчальний посібник /О.М. Шамич, Л.З. Сердюк, Г.В. Іваннікова/ –К. : Талком, 2023. – 131 с. <https://repository.knuba.edu.ua/items/0556ed25-7d1e-40cd-bfd3-0b908aeafa24d>

<i>Науменко Сергій Васильович, Красильник Юрій Семенович</i> СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЯК МЕТОД ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДБОРУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	289
<i>Наумець Євген Олександрович, Кутілін Володимир Євгенович</i> ЗАХОДИ З КОРЕКЦІЇ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ В ПСИХОЛОГІЧНОМУ СУПРОВОДІ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ.....	296
<i>Неженець Дарія Ігорівна, Красильник Юрій Семенович</i> РОЗРОБКА МЕТОДУ АНАЛІЗУ ДОКУМЕНТІВ І ПРОДУКТІВ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДБОРУ.....	298
<i>Нежинська Олена Олександрівна, Щеглова Анна Володимирівна</i> САМОАКТУАЛІЗАЦІЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	302
<i>Натеса Денис Миколайович, Каленський Андрій Анатолійович</i> РОЗВИТОК ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В БУДІВЕЛЬНІЙ СФЕРІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД І ВІТЧИЗНЯНІ ПЕРСПЕКТИВИ.....	307
<i>Ніжегородцев Владислав Олександрович</i> КРОСПЛАТФОРМЕНІЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ З ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	311
<i>Озерова Ольга Анатоліївна, Дашко Олександр Вікторович</i> ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ СПОРТСМЕНІВ ПАРАЛІМПІЙЦІВ.....	314
<i>Озерова Ольга Анатоліївна, Соболев Олександр</i> ВІДРОДЖЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ КОЗАЦЬКИХ ТРАДИЦІЙ В ПРОГРАМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	317
<i>Озерова Ольга Анатоліївна, Ходаковський Володимир Юрійович</i> ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В СПОРТИВНИХ КОМАНДАХ.....	321
<i>Палагута Анастасія Михайлівна</i> МАТЕМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ ЦІЛІСНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	324

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net